

Didàctica de la música

Codi: 100650

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500240 Musicologia	OT	3	2
2500240 Musicologia	OT	4	2

Professor/a de contacte

Nom: Francesc D Assi Cortes Mir

Correu electrònic: francesc.cortes@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

- Domini d'un nivell acceptable de coneixements teòrics i pràctics musicals: llegir saber cantar partitures, practicar algun instrument
- Coneixements aprofundits d'història de la música en tots els seus diferents gèneres i estils
- Interès per la didàctica de la música

Objectius

L'educació musical al llarg de l'Educació Secundària obligatòria i del Batxillerat post-obligatori és un element fonamental que contribueix de forma privilegiada tant al desenvolupament intel·lectual, estètic i emocional dels adolescents com també a promoure processos d'obertura social vers els altres. Donat l'ampli ventall de coneixements que es susceptible de desplegar en els àmbits científic, artístic i comunicatiu, l'educació musical a l'escola esdevé una de les poques matèries en el currículum escolar que encara conté en si mateixa tots els ingredients necessaris en la formació equilibrada i harmònica de l'ésser humà.

Competències

Musicologia

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Valorar el paper de la música en la formació integral de l'individu i la seva incidència en el conjunt de la societat.

Resultats d'aprenentatge

1. Adquirir criteris per seleccionar, utilitzar i elaborar materials per a l'ensenyament de la música.
2. Adquirir habilitats per organitzar grups de treball, amb la planificació, el repartiment de tasques i la flexibilitat metodològica adequats.
3. Analitzar críticament els principis, valors i procediments que regeixen l'exercici de la professió.
4. Analitzar els currículums de la música en l'ensenyament obligatori i en el batxillerat i transformar-los en seqüències d'activitats d'aprenentatge i programes de treball.
5. Aplicar el coneixement de la variabilitat cultural i de la gènesi d'aquesta per evitar les projeccions etnocèntriques.
6. Aprofundir en la capacitat de treballar en equips de recerca homogenis o interdisciplinaris.
7. Avaluar els desenvolupaments teoricopràctics de l'ensenyament i l'aprenentatge de la música
8. Comunicar per escrit, amb correcció, precisió i claredat argumentals i terminològiques, els coneixements adquirits, tant en l'àmbit de l'especialització com de la divulgació musicals.
9. Concretar contextos i situacions en què sigui possible aplicar els diferents continguts que integren el currículum de música de l'ensenyament obligatori i del batxillerat.
10. Constatar el valor formatiu, cultural i emocional de la música i dels continguts d'aquesta disciplina que s'ensenyen en l'educació obligatòria i en el batxillerat, i integrar els continguts esmentats en el marc de la ciència, la cultura i l'art.
11. Desenvolupar i potenciar la transversalitat dels continguts propis de l'àrea musical amb altres de pertanyents a altres àrees de coneixement.
12. Determinar les eines didàctiques adequades per a la transferència educativa de la formació musicològica adquirida.
13. Dissenyar i dur a terme activitats musicals formals i no formals que contribueixin a fer del centre escolar un lloc de participació i trobada per a la promoció de la cultura en l'entorn on s'ubica.
14. Dissenyar i planificar espais d'aprenentatge en què la pràctica, la recepció i l'escolta musicals constitueixin els mitjans instrumentals per a una formació crítica i estètica de l'oïda musical.
15. Entendre l'avaluació com un instrument de regulació i estímul de l'esforç, i conèixer i desenvolupar estratègies i tècniques per a l'avaluació de l'aprenentatge de la música.
16. Establir relacions entre ciència, filosofia, art, religió, política, etc.
17. Explicar el codi deontològic, explícit o implícit, de l'àmbit de coneixement propi.
18. Resoldre problemes d'índole metodològica en l'àmbit de la musicologia.
19. Resoldre problemes de manera autònoma.
20. Sintetitzar els coneixements adquirits sobre l'origen i les transformacions experimentades pels diversos camps d'estudi de la disciplina.
21. Utilitzar les tecnologies de la informació i de la comunicació i integrar-les al procés d'ensenyament-aprenentatge de la música.
22. Valorar l'impacte de les dificultats, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.

Continguts

1. L'ensenyament-aprenentatge de la música en el sistema educatiu obligatori
2. Els elements del llenguatge musical i la seva aplicació didàctica
3. L'audició musical: comprensió i anàlisi
4. La pràctica vocal i instrumental a l'aula
5. La docència de la història de la música a ESO i al Batxillerat
6. La programació de l'educació musical a la ESO
7. Programació anual i programació d'una unitat didàctica

Metodologia

Tractant-se d'una matèria essencialment procedimental, des del primer dia de classe es constituïran grups de 3 a 4 estudiants que hauran de preparar i exposar a classe en sessions demostratives una sèrie de treballs basats en activitats didàctiques dirigides a alumnes de ESO i batxillerat sobre alguns dels continguts concrets que s'impartiran. Aquests treballs, sota el guiatge del professor, seran analitzats i discutits per la resta dels estudiants. Aquest treball interactiu i grupal es compaginarà amb classes magistrals sobre cadascun dels apartats dels continguts i sobre els principis i la metodologia que guien l'elaboració d'una unitat didàctica de música per a alumnes d'ESO.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals i exemplificacions de les activitats a càrrec del professor	45	1,8	1, 4, 9, 10, 12, 20, 21
Exposició d'activitats didàctiques a classe per part dels diferents grups d'alumnes	20	0,8	1, 6, 7, 8, 14, 19, 21
Tipus: Supervisades			
Tutories personals i de grup en les modalitats presencial o virtual	10	0,4	1, 12, 18, 19
Tipus: Autònomes			
Preparació de la prova d'avaluació escrita	15	0,6	1, 4, 8, 18, 19, 20
Preparació i elaboració de dues unitats didàctiques	27	1,08	1, 4, 7, 8, 11, 12, 13, 14, 15, 18, 19
Preparació i elaboració en grups de tres o quatre persones de les activitats didàctiques	26,7	1,07	1, 2, 6, 8, 9, 11, 12, 13, 15, 18, 19, 21

Avaluació

En l'avaluació es tindran en compte 4 aspectes corresponents a la tipologia d'activitats dutes a terme per l'alumnat i cadascuna amb el percentatge de puntuació que s'indica a continuació.

1/ una prova escrita d'avaluació sobre aspectes teòrics i psicopedagògics de l'ensenyament de la música a la ESO i sobre programació de la matèria en aquesta etapa d'escolaritat obligatòria (30%)

2/ Assistència i actitud participativa en les classes (10%)

3/ Exposició oral en grup de dues activitats didàctiques sobre diferents aspectes del llenguatge musical (ritme, harmonia, melodia, formes, textura, etc.) per als dos cicles de la ESO, i d'una activitat d'Història de la música per a 4rt d'ESO o Batxillerat. (30%)

4/ Elaboració individual escrita de dues unitats didàctiques (una per a primer cicle, i l'altra per a segon cicle de la ESO) (30%).

Criteris aplicables per a considerar un/a estudiant no avaluable:

-No haver realitzat alguna de les dues unitats didàctiques requerides

-No haver efectuat alguna de les tres presentacions orals exigides

-No haver fet l'examen final escrit

-No haver assistit a un 60% de les classes

Hauran de presentar-se a reavaluació aquells estudiants que hagin suspès l'examen escrit i/o hagin suspès una o les dues unitats didàctiques. Finalment, per aprovar l'assignatura haurà d'haver-se aprovat l'examen escrit així com les dues unitats didàctiques. Tindrà lloc una revisió de les notes en un termini mínim de 7 dies després d'haver-se realitzat les proves.

-En el cas que les proves noes puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. El professor vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius que estiguin al seu abast

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
assistència i actitud participativa a la classe	10%	0	0	
exposició oral, en grup, de tres activitats didàctiques referents a llenguatge musical i història de la música	30 %	2,1	0,08	1, 2, 3, 6, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 17, 19, 21, 22
presentació escrita individual de dues unitats didàctiques	30%	2	0,08	1, 3, 4, 5, 7, 8, 11, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 22
prova escrita d'avaluació sobre aspectes teòrics de l'ensenyament de la música i sobre programació	30%	2,2	0,09	1, 4, 8, 12, 13, 14

Bibliografia

Calmell, Cèsar: *Bases para una filosofía de l'educació musical (en "Tecnología y creación musical"*. edmilenio. Universitat de Barcelona, Barcelona, 2014).

Calmell, Cèsar: *Educació musical a les escoles de Barcelona. Des de la seva introducció fins al final de la Guerra Civil (1900-1939)* DINSIC Publicacions Musicals. Barcelona, 2018.

Elliot, David J: *Music matters. A new philosophy of music education*. Oxford University Press, 1995

Swanwick, Keith: *Música, pensamiento y educación*. Morata. Madrid, 1998

Vilar, Josep M.: *Recursos per aprendre a escoltar música*. Associació de Mestres Rosa Sensat. Barcelona, 1994

Zaragozá, Josep Lluís: *Didáctica de la música en la educación secundaria. Competencias docentes y aprendizaje* Editorial Graó. Barcelona, 2009

Programari

no és el cas.